

Čo znamená v praxi zrušenie mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s COVID-19

Od 15. septembra 2023 bola zrušená bola mimoriadna situácia v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 (uvádzame ako MS COVID-19).

Nadálej zostáva v platnosti mimoriadna situácia v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na území Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny (uvádzame MS Ukrajina).

S ich vyhlásením sa spájajú aj niektoré dočasné zmeny v pracovnoprávnej oblasti a pri zamestnávaní cudzincov. Zrušením len jednej z dvoch mimoriadnych situácií časť prechodných zmien končí, no iné ešte pretrvávajú naďalej.

Ktoré podmienky sa teda zrušili a ktoré stále platia nájdete v tomto prehľade.

Pracovnoprávne vzťahy

- Na home office sa budú musieť zamestnávateľ a zamestnanec už dohodnúť (§ 250b ods. 2 ZP)
 - Počas MS COVID-19 mohol zamestnávateľ zamestnancovi nariadiť výkon práce z domácnosti a naopak zamestnanec mal právo pracovať z domácnosti,
 - vraciame sa k stavu, kedy príležitostný výkon práce z domácnosti môže zamestnanec vykonávať iba so súhlasom zamestnávateľa alebo po ich vzájomnej dohode.

- Dobú určitú možno dohodnúť už len najdlhšie na dva roky a najviac dvakrát (§ 252o ZP)
 - Ak boli počas MS COVID-19 vyčerpané všetky zákonné možnosti opätovného dojednania doby určitej, pri splnení niektorých podmienok bolo možné dobu určitú dohodnúť predsa len ešte raz a najviac na jeden ďalší rok,
 - toto prechodné ustanovenie je platné ešte dva mesiace po odvolaní MS t. j. do 14. 11. 2023,
 - potom sa definitívne vraciame k pôvodnému zákonnému zneniu § 48 ods. 2 ZP.

Vďaka pokračujúcej MS Ukrajina naďalej platia tieto ustanovenia (§ 250b ZP):

- lehoty na oznámenie zamestnancovi rozvrhnutie jeho pracovného času s platnosťou na minimálne týždeň je skrátená na najmenej dva dni vopred (inak je najmenej týždeň vopred),
- lehoty na nariadenie dovolenky zamestnancovi je skrátená na najmenej sedem dní vopred a pri nevyčerpanej dovolenke (tzv. starej) najmenej dva dni vopred, obdobie možno so súhlasom zamestnanca skrátiť (inak je najmenej 14 dní vopred).

Zamestnávanie cudzincov

Prechodný, trvalý alebo tolerovaný pobyt, ktorému platnosť uplynula medzi 11. 3. 2020 až 25. 2. 2022 bude potrebné obnoviť najneskôr do 14. 11. 2023:

- počas oboch mimoriadnych situácií platia podobné prechodné ustanovenia – vďaka nim sa povolenia, ktorým v čase vyhlásenej MS uplynie platnosť, považujú za naďalej platné aj bez ich obnovy,
- zrušením jednej z dvoch MS sa však stáva dôležitý dátum, kedy platnosť povolenia uplynula,
- ak uplynula v čase medzi vyhlásením MS COVID-19 (11. 3. 2020) a pred vyhlásením MS Ukrajina (25. 2. 2022) platnosť týchto povolení vyprší uplynutím dvoch mesiacov od zrušenia MS COVID-19 t. j. 14. 11. 2023 – tieto povolenia je potrebné obnoviť,
- ak však platnosť povolení uplynula až po vyhlásení MS Ukrajina t. j. po 26. 2. 2022 – povolenia nie je potrebné obnoviť, keďže táto MS nebola stále zrušená.

Opätovne sa začala uplatňovať povinnosť nahlásiť do 60 dní od zániku posledného zamestnania policajnému útvaru zmenu zamestnávateľa. V opačnom prípade prechodný pobyt na účel zamestnania zanikne.

Ďalšie lehoty, ktoré sa vrátili do normálu (§ 131i ZoPC):

- do 30 dní od prevzatia dokladu o pobyte predložiť lekárske potvrdenie, že osoba netrpí chorobou ohrozujúcou verejné zdravie (cudzokrajné choroby),
- do 30 dní od prevzatia dokladu o pobyte doložiť pracovnú zmluvu, ak bol k žiadosti o pobyt priložený iba prísľub na zamestnanie,
- do 5 dní nahlásiť vzniknuté zmeny v osobných údajoch cudzinca či zmeny v cestovných dokladoch,
- do 3 dní oznámiť zánik účelu pobytu policajnému útvaru,
- vycestovať najneskôr posledný deň oprávneného pobytu; pri zamietnutí zmeny účelu či obnovy pobytu a pri tolerovaných pobytoch platí lehota vycestovať do 30 dní od právoplatného rozhodnutia,

- do 5 pracovných dní oznámiť zmeny údajov v doklade „Dodatočné údaje o zamestnaní“ policajnému útvaru,
- do 5 pracovných dní nahlásiť zmeny miesta pobytu,
- bezodkladne opustiť územie SR, ak štátny zamestnanec a príslušník tretej krajiny nedisponuje potrebným prechodným pobytom v rámci vnútro podnikového presunu (ICT),
- štátny príslušník tretej krajiny je opätovne povinný vycestovať v lehote určenej v rozhodnutí o vyhostení.

■ **Ďalšie podmienky, ktoré sa vrátili do normálu:**

- prechodný pobyt zanikne, ak štátny príslušník tretej krajiny nevstúpi na územie Slovenskej republiky do 180 dní od udelenia prechodného pobytu – obdobie MS COVID-19 sa do tohto obdobia nezapočítava,
- pri prechodnom pobyte na účel podnikania sa splnenie minimálnej výšky obratu už nebude môcť nahradiť čestným vyhlásením o nemožnosti takýto obrat kvôli MS dosiahnuť.

■ **Vďaka pokračujúcej MS Ukrajina naďalej platia tieto ustanovenia (§ 131k ZoPC):**

- na rozhodovanie policajných útvarov sa nevzťahujú niektoré zákonné lehoty vrátane 90 dní na rozhodovanie o udelení prechodného pobytu, 30 dní v prípade rozhodnutia o nedostatkovej profesii, na obnovenie prechodných pobytov, na vydanie modrej karty, či lehôt na udelenie/obnovu trvalých, dlhodobých a tolerovaných pobytov a lehoty správnych konaní v nich.

Vysvetlenie skratiek:
ZP - Zákonník práce
ZoPC - Zákon o pobyte cudzincov